

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3122010630
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Hargaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3122010630.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Hargaša a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Milana Straku v trestnej veci proti odsúdenému V. Q., nar. XX.XX.XXXX v V. O., trvale bytom V. XXX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Dubnica nad Váhom, na neverejnom zasadnutí dňa 09. februára 2023 prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. októbra 2022, sp. zn. 37Pp/177/2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť prokurátora z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. októbra 2022, sp. zn. 37Pp/177/2022, bolo rozhodnuté nasledovne:

„I. Podľa § 66 odsek 1 písmeno a), písmeno b), odsek 2 Trestného zákona v spojení s § 415 odsek Trestného poriadku sa odsúdený V. Q., nar. XX.XX.XXXX, podmienene prepúšťa z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/121/2019 zo dňa 13.08.2019 v spojení s uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/121/2019 z 21.01.2021 a z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/48/2020 zo dňa 18.06.2020.

II. Podľa § 68 odsek 1 Trestného zákona určuje odsúdenému skúšobnú dobu 5 (päť) rokov a súčasne nariaďuje probačný dohľad nad odsúdeným 2 (dva) roky a zároveň odsúdenému ukladá v čase probačného dohľadu nasledujúce obmedzenia a povinnosti:

- podľa § 51 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona zákaz požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok,
- podľa § 51 odsek 3 písmeno d) Trestného zákona zákaz vstupu do krčiem, barov, pubov, výčapov a inak označených zariadení určených prevažne na predaj a konzumáciu alkoholických nápojov,
- podľa § 51 odsek 3 písmeno d) Trestného zákona zákaz vstupu do rodinného domu číslo XXXX v obci V., ktorého vlastníkom je A. Z., nar. XX.XX.XXXX,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno a) Trestného zákona príkaz nepriblížiť sa k poškodenej A. Z., nar. XX.XX.XXXX na vzdialenosť menšiu ako päť metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydľia tejto osoby na adrese V. XXXX,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno i) Trestného zákona príkaz podrobiť sa liečeniu závislostí od návykových látok,
- podľa § 51 odsek 4 písmeno k) Trestného zákona príkaz zamestnať sa alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.“

Citované uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu podal prokurátor sťažnosť do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

Prokurátor podanú sťažnosť dodatočne písomne odôvodnil. V úvode odôvodnenia poukázal na obsah výrokovej časti napadnutého uznesenia. Ďalej uviedol nasledovné:

„Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenie Okresného súdu Trenčín vyplýva, že samosudkyňa u odsúdeného V. Q. konštatuje splnenie všetkých troch základných podmienok na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Uvedenými podmienkami sa rozumie v prvom rade vykonanie potrebnej časti z výmery uloženého trestu, čo je podmienkou formálnou, a následne dve materiálne podmienky, ktoré predstavujú plnenie si povinností a správanie sa v rámci výkonu trestu odňatia slobody v ústave a prognóza vedenia riadneho života po prepustení na slobode.

So splnením prvej základnej podmienky, tak ako je aj opísaná v sťažnosťou napadnutom uznesení Okresného súdu Trenčín sa dá súhlasiť, nakoľko odsúdený vykonal pomernú časť trestu odňatia slobody, ktorá ho oprávňovala podať si žiadosť o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Avšak voči splneniu ďalších dvoch materiálnych podmienok na podanie takejto žiadosti a hlavne s argumentáciou samosudkyne v sťažnosťou napadnutom uznesení sa súhlasiť nedá.

Opierajúc sa o hodnotenie vypracované riaditeľom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, som toho názoru, že odsúdený vykonával svoj doterajší trest čiastočne v súlade s pravidlami a stanovami ústavu, avšak ústav odsúdenému vytykal čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, kde zodpovednosť presúval na alkohol ako aj iba čiastočné zaraďovanie do práce z ktorej bol aj vyradený. Taktiež je potrebné uviesť, že resocializačná prognóza u odsúdeného je vyhodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti.

Druhou materiálnou podmienkou je „dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode“. Z uvedeného hodnotenia ústavu na odsúdeného vyplýva, že riziko resocializačného zlyhania u odsúdeného je hodnotené ako menej priaznivé, a to s ohľadom na stredné riziko sociálneho zlyhania. Ak k uvedenému prirátame ešte skutočnosť, že odsúdený páchal má čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti, problémy s alkoholom a opakované páchanie trestnej činnosti (5 záznamov v registri trestov), nie je daná záruka, že prepustením na slobodu bude viesť riadny život.

Vykonanie zákona zodpovedajúcej časti uloženého trestu a pozitívne hodnotenie správania odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu nepostačuje preto ešte pre záver o splnení zákonných podmienok pre jeho podmiennečné prepustenie. Zmysle podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby bez ohľadu na účel trestu, ale podmiennečné prepustenie je na mieste len vtedy, keď vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Trestného zákona vyjadruje totiž predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu, pričom bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa musí pritom hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za toto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Záverom by som rád uviedol, že prvoradým kritériom na rozhodovanie o žiadosti o podmiennečné prepustenie odsúdeného je, podľa môjho názoru, hodnotenie ústavu, v ktorom si odsúdený svoj trest vykonáva. Práve hodnotenie je spracované ľuďmi, a vychádza z poznatkov ľudí, ktorí denne prichádzajú

s odsúdeným do kontaktu a poznajú jeho správanie, osobnosť a vystupovanie aj mimo pojednávacie miestnosť. Z hodnotenia ústavu odsúdeného vyplýva, že menovaný len čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a zároveň podmiennečné prepustenie ústav neodporúča. Uvedené nič nemení ani na tom, že bolo vykonané opakované preskúmanie žiadosti odsúdeného po rozhodnutí nadriadeného súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie samosudkyne.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody preto Krajskému súdu Trenčín navrhujem, aby uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 37Pp 177/2022 zo dňa 24.10.2022 v zmysle ustanovenia § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušil a uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.“

K sťažnosti prokurátora sa odsúdený písomne do rozhodnutia krajského súdu nevyjadril.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré im predchádzalo. Na základe svojej prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Krajský súd v rámci preskúmania konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, nezistil v postupe okresného súdu chyby procesného charakteru, ktoré by samé osebe opodstatňovali zrušenie napadnutého uznesenia.

V rámci preskúmania správnosti samotných výrokov napadnutého uznesenia, krajský súd skúmal, či je napadnuté uznesenie v súlade so zákonom.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Tr. zák. ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Pokiaľ ide o vecnú stránku posudzovania splnenia zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, krajský súd považuje za potrebné zdôrazniť, že o dĺžke trestu, a teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane zákonodarca dobrodením, zakotveným v ustanoveniach o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, ustanovil možnosť podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody za splnenia zákonom stanovených podmienok. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i výkonom tohto trestu po dobu kratšiu, než ju stanovil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné

pri správnom výchovnom pôsobení dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca pritom neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného, ale ponecháva na úvahu súdu posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby odsúdený vykonal celý uložený trest odňatia slobody. V tejto súvislosti považuje krajský súd tiež za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska naplnenia výchovného účelu trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. u osoby, ktorá je vo výkone trestu odňatia slobody prvýkrát, vystupuje do popredia výchovná zložka trestu, na rozdiel od osoby, ktorá je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, u ktorej vystupuje do popredia represívna zložka trestu, keďže u takejto osoby došlo k opakovanému páchaníu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody.

V prejednávanej veci okresný súd na základe ostatného zrušujúceho uznesenia krajského súdu odstránil všetky vytýkané nedostatky. Pre svoje rozhodnutie si okresný súd obstaral potrebné podklady, vrátane krajským súdom určené súdne spisové materiály, na základe ktorého odsúdený vykonáva postupne uložené tresty odňatia slobody, ako aj ostatné listinné materiály obsahujúce hodnotenie ústavu.

Na základe preskúmania správnosti výrokov samotného uznesenia okresného súdu, napadnutého sťažnosťou prokurátora, krajský súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol správne a zákonne, keď návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovel. Krajský súd považuje za správne závery okresného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, na obsah ktorého týmto v podrobnostiach poukazuje v zmysle jednoty rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa. Podľa záverov okresného súdu u odsúdeného sú splnené všetky zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu podľa ustanovenia § 66 ods. 1, 2 Tr. zák. Okresný súd správne poukázal na to, že uvedené ustanovenie podmieňuje podmiennečné prepustenie odsúdeného splnením troch podmienok, a to vykonaním trestu v predpísanej dĺžke, preukázaním polepšenia plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu a preukázaním dôvodnej možnosti (nie však nevyhnutnosti) očakávania, že v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa názoru krajského súdu, okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia správne dospel k záveru, že odsúdený splnil formálnu zákonnú podmienku, ktorou je vykonanie zákonom vyžadovanej časti trestu. Odsúdený na výkon uloženého trestu odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/48/2020 nastúpil dňa 24.01.2020, pričom počas výkonu tohto trestu mu bol nariadený aj uložený výkon trestu odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 1T/121/2019, na ktorý mal predpokladané nastúpiť, a v čase rozhodovania krajského súdu, nastúpil dňa 24.01.2023. Odsúdený má teda v súčasnej dobe súhrnne vykonané tresty prevyšujúc zákonom predpísanú výmeru pre splnenie podmienok podmiennečného prepustenia (§ 66 ods. 1, písm. a/ Tr. zák. v spojení s § 66 ods. 3 Tr. zák.).

Pokiaľ ide o materiálnu podmienku spočívajúcu v preukázaní polepšenia odsúdeného, krajský súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom uznesení poukázal na zistené skutočnosti, ktoré ho viedli k záveru o splnení uvedenej zákonnej podmienky pre podmiennečné prepustenie. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu vyplynulo, že správanie odsúdeného, ktorý je po prvýkrát vo výkone trestu, a to s minimálnym stupňom strázenia, je na požadovanej úrovni, ústavný poriadok dodržiava, je nekonfliktný, nevykazuje žiadne disciplinárne tresty a komunikácia s personálom je slušná, rešpektuje pokyny príslušníkov ZVJS. Podľa krajského súdu uvedené skutkové zistenia okresného súdu majú plnú oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania, ktoré preukazujú bezproblémové vystupovanie odsúdeného a pozitívnu tendenciu v zmene správania odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody, keď si počas neho začal uvedomovať nielen svoje zavinenie spáchanej trestnej činnosti ale aj začal uvedomovať a prehodnocovať svoje nekontrolované správanie spôsobené pozitívom alkoholu. Možno preto konštatovať plnenie výchovného účelu trestu odňatia slobody predpokladaného v ustanovení § 34 Tr. zákona. Podľa názoru krajského súdu je preto dôvodný záver okresného súdu, že odsúdený vo výkone trestov odňatia slobody plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie tak, ako to má na zreteli ustanovenie § 66 ods. 1 Tr. zák.

Pokiaľ ide o splnenie ostatnej materiálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, aj túto okresný súd vyhodnotil správne. Krajský súd konštatuje, že okresný súd neopomenul sa

zaoberať aj skutočnosťami v neprospech odsúdeného, na ktoré poukázal prokurátor v dôvodoch svojej sťažnosti a uviedol, prečo ho tieto skutočnosti neviedli k záveru o nemožnosti očakávať od odsúdeného, že v budúcnosti povedie riadny život. Podľa názoru krajského súdu úvahy okresného súdu vychádzajú zo zistených skutočností, svedčiacich nielen v prospech, ale aj v neprospech odsúdeného (na rozdiel od argumentácie prokurátora v dôvodoch podanej sťažnosti), pričom obsahujú logické a rozumné argumenty, vychádzajúce z individuálnych okolností tohto prejednávaného prípadu. Krajský súd nepovažoval za dôvodný predovšetkým argument prokurátora v dôvodoch sťažnosti, podľa ktorého odsúdený má problémy s alkoholom s poukazom na opakované spáchanie trestnej činnosti uvedených v 5 záznamoch v odpise registri trestov. Nemožno opomíňať ani skutočnosť, že na odsúdeného pred spáchaním trestných činov, pre ktoré je v súčasnosti vo výkon trestu odňatia slobody, nebolo pôsobené výkonom nepodmienečného trestu odňatia slobody. Pokiaľ prokurátor poukazoval na trestnú minulosť odsúdeného s poukazom na odsúdeného čiastočne kritický postoj k trestnej činnosti a vyhodnotenú stredné riziko recidívy, krajský súd vyhodnotil túto námietku ako nedôvodnú. Čo sa týka problému odsúdeného s alkoholom, tak vychádzajúc z obsahu hodnotenia ústavu, aj bez nového odborného posúdenia duševného stavu odsúdeného znalcom, je nepochybné, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody abstinovao. Svojím správaním, plnením povinností, ale aj záujmom o prácu pre zabezpečenie svojej rodiny podľa názoru krajského súdu preukázal zmotivovanie sa pre abstinenciu a pochopenie, že abstinencia je jeho jedinou vhodnou alternatívou pre vedenie riadneho života.

S prihliadnutím na preukázané polepšenie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody ako aj s poukazom na výchovný účel trestu podľa § 34 ods. 1 Tr. zák., možno rozumne predpokladať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny spôsob života, k čomu má dopomôcť aj skúšobná doba v primeranej dĺžke spolu s uloženým probačným dohľadom a s ním určenými obmedzeniami a povinnosťami, zameranými na elimináciu požívania alkoholu odsúdeným.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Keďže s poukazom na vyššie uvedené, krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasmi členov senátu v pomere 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.